

PROMOCIJA KNJIGE O MILORADU MIŠKOVIĆU:

IGRATI ŽIVOT

April, kao tradicionalni mesec igre u Beogradu, protekao je ispunjen značajnim dešavanjima na Terpsihorinom polju – brojnim inostranim gostovanjima, premijernim izvođenjem dva domaća baleta (*Interval* i *Viva la vida*), ali, pored toga, i jednom značajnom promocijom knjige o umetnosti i duhu igre.

Zapravo, na VI Beogradskom festivalu igre, pune dve nedelje, gostovale su vrhunske igracke trupe iz celog sveta, u Jugoslovenskom dramskom pozorištu na sceni „Ljuba Tadić“ (preostavši kao nerealizovana predstava proteklog Bemusa iz 2008. godine) najnoviji koreografski rad prikazao je Jožef Nađ.

U Narodnom pozorištu u Beogradu, u prvaj polovini aprila, održano je svečano večer posvećeno šesdesetogodišnjici uspešne internacionalne baletske karijere Milorada Miškovića. Celovečernja promocija bogate i sadržajne publikacije o čarobnom igrackom putu Milorada Miškovića bila je sačinjena od nekoliko različitih i celovitih segmenata.

U prvom delu večeri prikazan je dokumentarni film o Miloradu Miškoviću „Skok u beskraj“ autora Ivana Jovanovića, kao i monografija „Igrati život“, u izdanju Arhiva grada Beograda i Narodnog pozorišta.

Nakon pauze, u čast velikog umetnika, igracka i koreografa Miškovića, održan je *Gala koncert* na kome je bilo zastupljeno više gostiju: prvi izvođači bili su učesnici šestog Beogradskog festivala igre, izraelski koreograf i igrack iz Francuske Emanuel Gat i Roj Asaf, potom su učešće preuzeli solisti i ansambl Baleta Narodnog pozorišta, izvođeci deo iz predstave *Don Kihot*, a sama završnica Gala koncerta krunisana je našom folklornom igrom – tj. nastupio je Ansambl narodnih igara i pesama „Kolo“.

Na kraju promocije, Mišković je, kratkim govorom sa scene, poslao duhovne i mudre poruke mladim umetnicima, a sledećim rećima dao je zanimljivo pojašnjenje zašto je za kraj koncerta želeo da gostuje ansambl „Kolo“: „jer se upravo u folklornoj igri najjače ogleđa čovekovo biće!“. Po svršetku raznovrsnog izvođackog dela večeri publika je mogla da se popne u foaje II galerije Narodnog pozorišta, gde je bila postavljena izložba

fotografija, kao dodatno svedočanstvo glasovite umetničke karijere i gde je Milorad Mišković potpisivao monografiju.

Film „Skok u beskraj“ deo je sabranog dokumentacionog materijala o vrhunskoj svetskoj baletskoj zvezdi našeg porekla, ali sa druge strane, može da se posmatra i kao značajan kinematografski prikaz istorije igre, njenih ideja i razvoja tokom druge polovine XX veka. Zabeležena su mnoga sećanja Miškovića na vlastiti početak i uspešno trajanje u baletskoj umetnosti, a paralelno, uz vođeni intervju prikazani su i razni inserti, kao i fotografije iz predstava u kojima je igrao sa najvećim internacionalnim baletskim imenima svoga doba. No, slabija strana filma bila je njegov zvučni kvalitet, radi čega su se, tokom projekcije, mogla da čuju negodovanja u publici. Nakon emitovanja filma, na sceni je usledilo razmenjivanje misli o nastajanju ove (za baletsku umetnost) dragocene knjige. Tačnije, svojevrsnu zbirku preciznih biografsko-istorijskih podataka, pod naslovom "Igrati život", čiji su priređivači Marija Janković i Jovan Ćirilov, predstavili su, pored njih, još i direktor Arhiva dr Branka Prpa (kao izdavač i urednik knjige) i direktor baleta Narodnog pozorišta Konstantin Kostjukov.

Bogato opremljena i lepo grafički dizajnirana monografija „Igrati život“ satkana je od mnoštva tekstova različitih autora, izuzetnih umetničkih fotografija, kao i kostimografskih skica. Uvodno poglavlje, odnosno jezgrovit članak o Miloradu Miškoviću potpisuje Iren Lidova, ugledna baletska kritičarka i pisac.

Takođe, vrlo vredan deo knjige predstavlja *Dijalog s Miloradom Miškovićem* koji je Jovan Ćirilov u dva navrata, tokom 2003. i 2006. godine, vodio u Francuskoj. U okviru tog višestruko zanimljivog razgovora dva pozorišnika, pored evociranja igračkih početka u Francuskoj i nekih anegdotskih pamćenja, Mišković govori i o razlikama koje postoje između velikih igrača, njihovoj složenoj psihologiji, o razlikama između klasičnog, modernog i savremenog smera igre, o osobenim i mnogostrukim pristupima koreografskom stvaralaštvu, spiritualnosti baletskih umetnika i mnogim drugim temama. U knjigu su interpolirana i sećanja bliskih kolega na Milorada Miškovića, tj. beleške imponantnih umetničkih ličnosti, kao što su: Moris Bežar, Žan Kokto, Serž Lifar, Alisija Markova, Ivet Šovire, Žanin Šara, Karla Frači i dr. Iscrpnu hronologiju Miškovićevog umetničkog života i delovanja sačinila je Marija Janković, kao i odeljak sa izvodima kritika iz domaće i strane štampe. Dakako, knjiga obiluje svim značajnim i neophodnim

biografskim, istorijskim podacima o životu, delu i umetnosti Milorada Miškovića, ali, iznad toga, njen vanredni doprinos ogleda se i u tome što može da posluži kao zamajac novih, estetskih, teorijskih, promišljanja i istraživanja baletske umetnosti.

Vera Obradović